

HRVATSKO INFORMACIJSKO I DOKUMENTACIJSKO DRUŠTVO
CROATIAN INFORMATION AND DOCUMENTATION SOCIETY

HID - Drobilica

Godina IV, prosinac 2007, br. 6

UDK 0+061

ISSN 1845-4569

Uvodnik

*Svim čitateljima i članovima HID-a želimo
Sretan Božić i Novu 2008. godinu!*

Hrvatsko informacijsko i dokumentacijsko društvo

Sadržaj

Rumunjska se aktivno uključila u projekt CERTIDOC	Str. 2
Nove knjižnice	2
Blog Knjižnice Instituta Ruđer Bošković	3
Nova Uredba donosi nove koeficijenti složenosti poslova za knjižničare	3
Dopune Pravilnika o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva.....	4
Član HID-a diplomirao na Executive MBA studiju	5
Neke uredničke greške koje bi trebali izbjeći	5
Jesenska arhivistička škola 2007.	6
Arhivska služba i gospodarski arhivi	7
Dani knjižničara na Sa(n)jam knjige u Istri	7
10. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica – najava	7
Promocija „Zagrebačke enciklopedije Ivana Ulčnika“	8
Radionica o ženskom arhiviranju	8
Atlanti	9
Arhivska praksa	9
Voyager na posebnoj web stranici NSK	10
Google Translate	10
Pučke Božićne pjesme	10

HID-Drobilica
Izlazi dvomjesečno
Kontakt e-mail: ivo.tokic@ina.hr
HID

Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb, Hrvatska

Rumunjska se aktivno uključila u projekt CERTIDOC

Rumunjska, koja je nedavno postala član Europske Unije, aktivno se uključila i u projekt CERTIDOC (vidi više na http://www.hidd.hr/index.php?option=com_content&task=view&id=64&Itemid=70 i na www.certidoc.net). Osim što su i Rumunji, putem Društva bibliotekara i dokumentalista Rumunjske - A.B.I.D.O.R. (l'Association des bibliothécaires et documentalistes de la Roumanie), slično nama, preveli sve relevantne dokumente, pristupili su službeno konzorciju CERTIDOC i počeli ga praktično primjenjivati. U kratkom je roku već pet njihovih stručnjaka položio CERTIDOC-ov stručni ispit na francuskom jeziku pri ADBS-u (četvero njih kao informacijski ekspert, a jedan kao informacijski menadžer). Neki od njih su predloženi za članove komisije za provođenje CERTIDOC ispita. To znači da će se ispiti moći polagati i na rumunjskom jeziku.

Moramo priznati da smo mi u Hrvatskoj malo "zaspali", pa su nas Rumunji pretekli i u članstvu u EU i u CERTIDOC-u. Istina, oni imaju i određenu prednost, kod njih je znanje francuskog jezika mnogo raširenije nego kod nas, pa su se oni tradicionalno jače povezali s Francuskom kao vodećom zemljom u projektu CERTIDOC, gdje je dosad već 102 kandidata dobilo različite CERTIDOC kvalifikacije (više na <http://www.adbs.fr/site/carrieres/certifier/registre.php>).

Tibor Tóth

Nove knjižnice

Ove je godine otvoreno dvadesetak sasvim novih ili obnovljenih knjižnica. Ovdje ćemo navesti samo neke koje su otvorene ili osnovane u posljednja dva mjeseca godine na izmaku. Naselje Slobodština u Novom Zagrebu je dobilo novu knjižnicu. Knjižnica u Slobodštini otvorena je 1984. kao ogranak Knjižnice Novi Zagreb i nalazila se na lokaciji Vladimira Varičaka, dok je nova knjižnica na adresi Karela Zahradnika 8. Nakon ulaganja 1,5 milijun kuna nova će knjižnica korisnicima nuditi i prostor za čitanje dnevnog tiska, mogućnost korištenja interneta te posudbu oko 17 tisuća knjiga. Gradonačelnik Milan Bandić, koji je otvorio novu knjižnicu, obećao je do 2010. u budućem novozagrebačkom naselju Podbrežje otvorenje još jedne knjižnice.

Pazinski Kolegij

Zahvaljujući financijskoj potpori Ministarstva kulture, Županije vukovarsko-srijemske i Grada Iloka, u obnovu iločke knjižnice u bivšem Domu kulture uloženo je više od tri milijuna kuna. Nabavljena je nova oprema za 25 tisuća knjiga, a uređena je dvorana za književne i druge susrete te prostorije za igraonice.

Otvorena je i nova knjižnica u pazinskom Kolegiju. Knjižnica i čitaonica s 15 tisuća svezaka preselila se iz glavne zgrade Kolegija u prizemlje Učeničkog doma Kolegija. Posjeduje bogatu referentnu zbirku, vrijedne književne ostavštine pokojnih svećenika (Ernesta Radetića s čak tisuću svezaka, Ratislava Udovičića, Ive Mihovilovića, Antuna Heka, Bože Jelovca i Bože Milanovića), ali i vrijednih prvotisaka djela iz razdoblja od 17. do 19. stoljeća.

I Veleučilište u Rijeci može se pohvaliti knjižnicom opremljenom najsuvremenijom računalnom opremom. Donacija Credo banke u vrijednosti od stotinu tisuća kuna, uložena je u petnaest novih računala čime će sasvim sigurno biti olakšan i unaprijeđen rad Veleučilišta koje broji oko pet tisuća studenata. U okviru nove knjižnice predviđen je i prostor namjenjen cijelodnevnom učenju i znanstvenom istraživanju.

Općinsko vijeće Vele Luke donijelo je odluku o osnivanju javne ustanove Knjižnica, koja će nositi naziv akademika Šime Vučetića, istaknutog hrvatskog književnika i jednog od najznačajnijih književnika čakavštine, inače rođenog Velolučanina. Dodajmo tome da se u Splitu početkom 2008. očekuje i otvorenje gradske knjižnice Marka Marulića.

Ivo Tokić

Blog Knjižnice Instituta Ruđer Bošković

Još u drugoj polovici ljeta knjižničari Knjižnice Instituta Ruđer Bošković (IRB) su pokrenuli svoj blog na stranici <http://knjiznica.irb.hr/blog/>. Tim vrlo zanimljivim i informativnim blogom žele na neformalni način obavještavati čitatelje o aktualnostima iz svijeta znanosti, bibliotekarstva, kulture, tehnologija i sl. Blog donosi sljedeće rubrike: bibliometrija, događanja, izobrazba, kultura, LIS, predavanja izvan IRB, predavanja na IRB, privremeni pristupi, putopisi, semantički web, tehnologija, tražilice, znanost i znanstveno izdavaštvo.

Ivo Tokić

Zakoni, propisi

Nova Uredba donosi nove koeficijenti složenosti poslova za knjižničare

Nakon inicijative pokrenute prije četiri godine i upornih traženja iz struke, u Vladi su tek uoči posljednjih izbora odlučili da na sjednici 7. prosinca 2007. donese Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama. Najvažnije izmjene i dopune Uredbe su:

- uvrštena su stručna radna mjesta: stručni savjetnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju (koeficijent 1,65) i viši stručni suradnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju (koeficijent 1,45)
- radna mjesta stručni suradnik I i stručni suradnik II zamijenjena su jedinstvenim nazivom: stručni suradnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju (koeficijent 1,30)
- koeficijent za radno mjesto dipl. knjižničar izjednačen je s koeficijentom za radno mjesto asistenta (koeficijent 1,45)

Radi usklađivanja sa Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju iz 2003. godine, u Uredbu je bilo nužno uvrstiti navedena stručna radna mjesta te za ista propisati primjerene koeficijente. Naime, spomenuti Zakon propisuje mogućnost napredovanja stručnog suradnika u viša stručna zvanja i radna mjesta, što je u praksi bilo neprovedivo jer za ta radna mjesta sve do sada nisu bili propisani koeficijenti. Također, zbog usklađivanja sa Zakonom o znanosti, umjesto radnih mjesta stručni suradnik I i stručni suradnik II bilo je potrebno uvesti jedinstveni naziv stručni suradnik.

Koeficijent za dipl. knjižničara bilo je nužno izjednačiti s koeficijentom asistenta, uklanjajući na taj način neopravdanu razliku i nelogičnost budući da je za radno mjesto dipl. knjižničara i asistenta uvjet isti - završen sveučilišni diplomski studij. Dosad se događalo da asistent koji je tek ušao u sustav ima veću plaću od dipl. knjižničara koji u sustavu radi npr. već desetak godina. Inače, ni ova Uredba nije sasvim riješila nagomilane probleme. Tako ostaje pitanje koji bi koeficijent imali voditelji knjižnice s dosadašnjim koeficijentom 1.45.

Uredba je objavljena u Narodnim novinama 127/07 od 12. prosinca 2007., a može se naći na stranici <http://www.nn.hr/clanci/sluzbeno/2007/3631.htm>.

Pripremio Ivo Tokić

Pravilnik o dopunama Pravilnika o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva

Propis o dopunama Pravilnika o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva objavljen je u Narodnim novinama br. 106, od 17. listopada 2007. godine. Pravilnik iz 2004. g. (NN 63/04, <http://www.nn.hr>) kojeg se na taj način nadopunjuje, između ostalog uređuje organizaciju i evidentiranje javnog arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva i privatnog arhivskog gradiva za koje je utvrđeno da ima svojstva kulturnog dobra.

Imatelj gradiva je dužan nadležnom arhivu dostaviti popis svih dokumentacijskih zbirki ili cjelina koje posjeduje. Popis, s definiranim stavkama, imatelji gradiva mogu voditi u obliku uredske knjige ili računalne evidencije, odnosno baze podataka. Novost su odredbe da se popisi gradiva dostavljaju nadležnom arhivu u elektroničkom obliku, u elektroničkom obrascu, odnosno formatu za razmjenu podataka koji utvrdi Hrvatski državni arhiv ili izravnim upisom u evidenciju dokumentacijskih zbirki imatelja koju vodi nadležni arhiv. Upute o načinu oblikovanja i dostave ovih popisa u elektroničkom obliku imatelju daje nadležni arhiv. Imatelj koji nadležnom arhivu popise dostavlja izravnim upisom u evidenciju dokumentacijskih zbirki imatelja nadležnoga arhiva nije dužan voditi druge, vlastite popise dokumentacijskih zbirki i dokumentacijskih skupina i arhivskih jedinica u njima.

Iako je želja arhiva za unifikacijom i standardizacijom rada razumljiva (i kao posljedica globalizacije) nekoliko je stvari nejasno, počev od pravnog uporišta odluke koja obvezuje javne i privatne pravne osobe da podatke dostavljaju tijelu javne vlasti isključivo u elektroničkom obliku. Iz propisa nije vidljivo hoće li imatelji gradiva, izvršavajući ovu novu obvezu, morati kupiti elektronički obrazac, odnosno format za razmjenu podataka koji utvrdi Hrvatski državni arhiv, ili platiti pristup za izravni upis u evidenciju dokumentacijskih zbirki imatelja koju vodi nadležni arhiv, ili će ih, s obzirom da upisom podataka u evidencije nadležnog arhiva, imatelji podatke zapravo upisuju namjesto djelatnika nadležnog državnog arhiva i time ih rasterećuju od dijela poslova, dobiti besplatno. Ukoliko će se elektronički obrazac, odnosno format ili pristup za izravni upis plaćati, nejasno je hoće li ga svaki imatelj kupovati jednokratno, ili svake godine iznova, te kome bi se novac zapravo uplaćivao: Hrvatskom državnom arhivu ili nadležnom arhivu. Također je nejasno, u slučaju kupovanja elektroničkog obrazca, ima li Hrvatski državni arhiv monopol nad izradom i prodajom obrasca (što je protuzakonito), ili obrazac može izrađivati i prodavati i neka druga pravna osoba, što otvara niz dodatnih pitanja. Pitanje je kakva je obuka potreba za uporabu obrasca, tko će je izvoditi i po kojoj cijeni. Nejasno je kakva je računalna podrška potrebna. Svakako se mora postaviti pitanje je li napravljena kalkulacija koliko će provedba ove odluke opteretiti proračun (poreske obveznike) i odakle će se ta sredstva namaknuti. Postavlja se pitanje i trebaju li imatelji ažurirati, i u kojem roku, svoje pravilnike o zaštiti i obradi arhivskoga gradiva. Nejasno je i je li evidencija dokumentacijskih zbirki imatelja koju vodi nadležni arhiv izrađena sukladno Zaključku (Vlade RH) o odrednicama razvitka i uporabe računalnih programa s otvorenim kodom u tijelima državne uprave (NN 81/06). Veliko je pitanje i pitanje autorskih prava, tko je vlasnik upisanih podataka: imatelj ili arhivi ili Hrvatski državni arhiv.

Pravilnik iz 2004. g. određuje i da su imatelji dužni osigurati primjeren prostor i opremu za pohranu i zaštitu arhivskoga gradiva. Novost su odredbe da imatelji arhivskog gradiva pohranu i čuvanje svoga gradiva mogu povjeriti drugoj osobi pod uvjetom da prostor u koji će se to gradivo smjestiti udovoljava uvjetima za smještaj i čuvanje koji su utvrđeni Pravilnikom. Utvrđivanje postojanja uvjeta za čuvanje javnoga arhivskog gradiva kategoriziranih stvaratelja i imatelja, kao i gradiva privatnih imatelja koji su upisani u Upisnik vlasnika arhivskog gradiva Republike Hrvatske u privatnom vlasništvu, koje je smješteno izvan prostora stvaratelja, odnosno imatelja toga gradiva provodi Hrvatski državni arhiv.

Nejasno je i hoće li se Hrvatskom državnom arhivu plaćati naknada za utvrđivanje postojanja uvjeta za čuvanje gradiva koje je smješteno izvan prostora stvaratelja, tko određuje iznos te, eventualne, naknade i po kojim kriterijima, kao i tko bi zapravo plaćao naknadu: imatelj(i) gradiva ili druga osoba kod koje je gradivo smješteno. Nejasno je i hoće li Hrvatski državni arhiv utvrđivanje postojanja uvjeta za čuvanje gradiva koje je smješteno izvan prostora stvaratelja u danom prostoru utvrđivati svake godine, ili jednom u tri, pet ili deset godina, te tko bi snosio sankcije u slučaju da u odobrenom prostoru dođe do oštećenja ili uništenja gradiva: osoba kod koje je gradivo smješteno ili Hrvatski državni arhiv koji je utvrdio postojanje uvjeta za čuvanje gradiva koje je smješteno izvan prostora stvaratelja. Također je nejasno trebaju li djelatnici Hrvatskog državnog arhiva, koji bi utvrđivali postojanje uvjeta za čuvanje gradiva koje je smješteno izvan prostora stvaratelj, imati i neki posebni, dodatni ispit za obavljanje ove zadaće. Nejasno je zašto odluka ne omogućava obavljanje ove zadaće i djelatnicima područnih državnih arhiva (npr. Dubrovnik, Osijek, Rijeka...).

Živana Heđbeli

Član HID-a diplomirao na Executive MBA studiju

Ivo Tokić diplomirao je 30. studenog na CBA poslovnoj školi studij Executive MBA i time je, uz dosadašnju titulu magistra informacijskih znanosti, stekao i titulu MBA (Master of Business Administration). Studij namijenjen menadžerima ponudio je znanja i vještine iz osnova upravljanja poduzećem, ljudskih resursa, poslovnog pregovaranja, financijske analize izrade poslovnog plana, vodstva, upravljanja proizvodnjom, upravljanja kvalitetom, strateškog upravljanja, marketinga i niza drugih područja povezanih s upravljanjem poslovanjem. Završni je rad pod nazivom Tourism Resort Mače - Business Plan izrađen timski s Koraljkom Kralj, Darijom Pritišanac, Dijanom Bigunac i Igorom Rusanom. Navedeni su zajedno s Ivom Tokićem – u skladu s organizacijom izvođenja ovog studija - činili poseban tim tijekom dvogodišnjeg školovanja, a diplomirali su kao prvi u svojoj generaciji.

Cotrugli Business Academy ili CBA je novija hrvatska poslovna škola na kojoj predaju vrhunski inozemni predavači. Škola svoje djelovanje širi na području cijele jugoistočne Europe, a štoviše, iduće godine počinje djelovati i u jugoistočnoj Aziji i srednjoj Americi.

Ur.

Kutak za uredništva znanstvenih časopisa

Neke uredničke greške koje bi trebali izbjeći

Uvidom u sustav evaluacije časopisa prilikom njihovog uključivanja u Index Copernicus <http://journals.indexcopernicus.com/info.php> nalazimo niz, vjerujem općepoznatih i standardnih grešaka uredništva prilikom izdavanja časopisa, koje bi trebali izbjegavati. Ipak, nije na odmet podsjetiti se na tamo spomenute greške, kao i na još neke druge.

Neregularno izlaženje. Ako je redakcija odredila i deklarirala frekvenciju izlaženja novih brojeva, tada se toga mora držati. Razlozi:

- Pretplatnici očekuju novi broj, a gube povjerenje u onoga tko se ne drži reda i obećanja;
- Neki bibliotečni softveri i upozoravaju knjižničare na izostanak nekih brojeva na vrijeme, pa se šalju reklamacije dobavljačima (dodatni posao);
- Sekundarne službe (Indexing & Abstracting Services) imaju uhodan ritam pristizanja novih materijala za obradu, a kašnjenja im remete plan proizvodnje i obrade podataka

Ako tiskara kasni ili se još nema novaca za tiskanje, bolje je izaći i bez tiskane verzije u e-izdanju, nego čekati na tiskani oblik. Digitalni oblik na taj način može spasiti situaciju, osim ako kašnjenje nije uzrokovano drugim razlozima (npr. nema dovoljno priloga, što je pitanje za sebe).

Izlaženje u dvo-, tro- i četvorobroju. To je također veliki minus za redakciju i za časopis, jer se opet ne poštuje deklarirana frekvencija izlaženja i korisnici ne dobivaju ono što im je obećano. Bolje je izdati tanji broj, nego dvobroj. Ako redakcija sustavno krši svoju deklariranu frekvenciju izlaženja, bolje da promijeni deklariranu učestalost izlaženja. Prirodno, tada je dužna takvu promjenu regulirati i kod ureda za ISSN, te javiti svim pretplatnicima i sekundarnim službama u kojima se referiraju radovi iz tog časopisa.

Smještaj reklame na neprimjerena mjesta. Nije primjereno staviti reklame u tekst članka, niti ispred, niti iza članka. Ako je redakcija prisiljena nešto reklamirati, te reklame moraju biti pri kraju časopisa, dobro odeljeni od znanstvenih – stručnih tekstova.

(Ne)značajnost izabranog i publiciranog materijala. Izabrani i publicirani radovi moraju biti značajni, donositi značajne znanstvene rezultate od interesa za čitatelje. Ne izabirati radove u kategoriju "znanstveni rad" ako taj rad to nije.

Aktualan sadržaj. Izbjegavati radove s već zastarjelim i dovoljno „prežvakanim“ temama.

Imati radove prvenstveno samo iz institucije izdavača. Moguće je unaprijed posumnjati u vrijednost objavljenih radova i takvog časopisa, a čak i da je zaista stroga recenzija i da su radovi zaista kvalitetni, sumnja ostaje.

Imati radove prvenstveno samo iz vlastite (male) zemlje. Moguće je unaprijed posumnjati u vrijednost časopisa. Časopis treba hitno otvoriti za širi krug potencijalnih autora iz čitavog svijeta.

Imati radove samo na domaćem jeziku. Časopis se automatski zatvara samo za autore s hrvatskog jezičnog područja što naravno samo rijetko opravdano. Danas je engleski jezik znanosti. Ako se neki radovi objavljuju samo na hrvatskom čak je i tada dobro imati dvojezični naslov, informativni sažetak do 200-250 riječi, ključne riječi, podnaslove, nazive tablica, slika i grafova (legendu). Dvojezično opet prvenstveno znači hrvatski i engleski. Treba objaviti upute autorima i na hrvatskom i na engleskom jeziku na mreži, pa tada postoji mogućnost da stignu rukopisi i iz svijeta. Treba objaviti i upute recenzentima na oba jezika, da autori vide što ih čeka. Treba nastojati stvoriti časopis koji objavljuje više autora iz inozemstva nego iz zemlje. To časopisu automatski osigurava marketing i u zemljama odakle su ti inozemni autori.

Tibor Tóth

Skupovi

Jesenska arhivistička škola 2007.

Međunarodnog instituta za arhivske znanosti Trst / Maribor

(IIAS Autumn Archival School 2007), Trst, 15. – 25. listopada 2007.

U organizaciji Međunarodnog instituta za arhivske znanosti Trst / Maribor (IIAS), Državnog arhiva u Trstu, Sveučilišta u Mariboru i Srednjoeuropske inicijative održan je u Trstu, Italija, u razdoblju od 15. do 25. listopada 2007., poslijediplomski obrazovni tečaj iz područja arhivističkih i informacijskih znanosti pod nazivom Jesenska arhivistička škola 2007. Školu je pohađalo 25 arhivista iz deset zemalja; Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Italije, Mađarske, Makedonije, Crne Gore, Rumunjske i Srbije.

Program Jesenske arhivističke škole je bio koncipiran u četiri tematske cjeline koje su se sadržajno odnosile na ulogu i profesionalnost zanimanja arhivista, na arhivsko zakonodavstvo, na međunarodne standarde za opise arhivskog gradiva i na upravljanje elektroničkim zapisima. Za predavače su bili pozvani renomirani stručnjaci iz oblasti arhivističkih i informacijskih znanosti sa područja srednjoeuropske regije i šire.

Predavanja jer otvorio dr. Petar Strčić, bivši ravnatelj Hrvatskog državnog arhiva, koji je u predavanju istaknuo neospornu vrijednost arhivskog gradiva kao povijesnog izvora. U ostalim brojnim predavanjima obrađivale su se teme poput dugoročnog obrazovanja arhivista, evolucije audio-vizualnih medija u svijetu i u Hrvatskoj, neophodne potrebe uske suradnje arhivista i arhitekata prilikom planiranja izgradnje namjenskih arhivskih zgrada i spremišta, arhivske etike, osnova arhivskog zakonodavstva u nekoliko europskih zemljama te zakonodavstva Albanije, Mađarske, Rumunjske, Hrvatske, Slovenije, Srbije i ostalih zemalja regije u području zaštite arhivskog gradiva., zaštite zvučnih zapisa i prednosti digitalnih nosača zapisa, projekata digitalizacije, razloga i ciljeva uspostave standarda za arhivistički opis gradiva i za stvaratelje arhivskog gradiva i drugo.

Mihaela Topolovec Rozga

Arhivska služba i gospodarski arhivi Bjelovar, 2.-4. listopada 2007.

U Bjelovaru je od 2. do 4. listopada održano 42. po redu arhivsko savjetovanje pod nazivom „Arhivska služba i gospodarski arhivi“. Organizatori ovoga skupa bili su Hrvatsko arhivističko društvo (HAD) i Državni arhiv u Bjelovaru. Nakon predavanja koja su obrađivala teme vrednovanja gospodarskog gradiva, korporacijskog arhiviranja dokumenata, zakonodavstva u Hrvatskoj i Europi i druge. Iako se na prvi pogled čini da je ovogodišnje savjetovanje bilo svojom temom prilično usko određeno samo za arhiviste koji se bave gradivom gospodarskih fondova, to nije bilo tako. Među izlaganjima moglo se naći zanimljivih informacijskih rješenja, koja se ne moraju nužno odnositi na gospodarsko gradivo. Također, istom se gradivu prišlo iz različitih kutova gledanja: sa strane gospodarskih arhiva, obiteljskih arhiva, zbirki, poslovnog procesa u pismohranama i dr., što je moglo samo obogatiti način gledanja na gospodarsko gradivo i arhivsku praksu uopće.

Katarina Horvat

Dani knjižničara na Sa(n)jam knjige u Istri Pula, 13. -15. prosinac 2007.

Hrvatsko knjižničarsko društvo, Društvo knjižničara u Splitu i Društvo bibliotekara Istre uz svesrdnu pomoć domaćina, Sa(n)jam knjige u Istri i Gradske knjižnice i čitaonice Pula, i ove godine od 13.-15. prosinca organizirao Dane knjižničara. Tema ovogodišnjih Dana je Grad i knjižnica : rekonstrukcija pamćenja. Kroz pozvana izlaganja knjižničara i nakladnika te izlaganja na posteru, skrenuta je pažnja na važnost predstavljanja i objavljivanja građe iz zavičajnih i drugih vrijednih arhivskih, knjižničnih i muzejskih zbirki. Budući da smo sve više suočeni s naglašeno komercijalnim interesom za središnjim i atraktivnim gradskim prostorima te uspostavom novih odnosa u kojima novac često vrijedi više od mišljenja struke ili zadovoljstva građana, namjera organizatora je bila da se predstavi doprinos knjižnica i lokalnih nakladnika senzibiliziranju šire javnosti za prepoznavanje važnosti revitalizacije i reafirmacije vrijedne gradogradnje, očuvanja kulturne baštine i identiteta grada.

Pripremio Ivo Tokić

10. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica - najava Uspostava kvalitete u specijalnim i visokoškolskim knjižnicama – knjižnice u bolonjskom okruženju Opatija, 24.- 26. travnja 2008.

Organizatori skupa su Hrvatsko knjižničarsko društvo, Sekcija za specijalne i visokoškolske knjižnice, Nacionalna i sveučilišna knjižnica i Sveučilišna knjižnica Rijeka. Tema 10. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica odvijat će se pod zajedničkim nazivom:“ Uspostava kvalitete u specijalnim i visokoškolskim knjižnicama – knjižnice u bolonjskom okruženju“. Želja organizatora skupa je upoznati knjižničare s uspostavom sustava kvalitete u knjižnicama, te predstaviti iskustva knjižnica koje su s tim procesom već započele.

Pokušat će se dati odgovore na brojna pitanja - Kako graditi sustav kvalitete u visokoškolskim i specijalnim knjižnicama? Na kojim načelima počiva izgradnja sustava kvalitete u Bolonjskom procesu? Što u tom procesu znači usvajanje ISO standarda, nacionalnih i međunarodnih normi unutar knjižnica? Kakvu ulogu imaju Standardi za visokoškolske i specijalne knjižnice kao zakonodavni akti Republike Hrvatske?

Na skupu će kroz predavanja i radionice biti izložena iskustva stranih i domaćih izlagača. Kao i svake godine pozivamo zainteresirane kolegice i kolege da aktivno sudjeluju u radu posterskih izlaganja na temu skupa. Prijedloge za izlaganje na posterima molimo pošaljite najkasnije do 01. ožujka 2008. Ireni Pilaš: ipilas@nsh.hr . Više informacija na tel. 01/616-4004.

Druga obavijest i program skupa bit će dostupni na mrežnim stranicama Hrvatskog knjižničarskog društva (<http://www.hkdrustvo.hr/hr/skupovi/>)

Pripremila Irena Pilaš

Promocija „Zagrebačke enciklopedije Ivana Ulčnika“

Zagrebačko arhivističko društvo, u suradnji s Državnim arhivom u Zagrebu, predstavilo je 11. studenog 2007., u sklopu 30. međunarodnog sajma knjiga i učila Interliber, Zagrebačku enciklopediju Ivana Ulčnika. Knjigu je u kratkim crtama predstavila Branka Molnar, predsjednica Zagrebačkog arhivističkog društva, koja je ujedno, uz Katarinu Horvat i Mihaela Topolovec Rozga, i suautorica izdanja. Knjiga predstavlja svojevrsan vodič kroz Zbirku Ulčnik Ivan, pohranjenu u Državnom arhivu u Zagrebu.

Ivan Ulčnik, (Zagreb, 1880. – Zagreb, 1963.), gradski porezni oficijal i jedan od osnivača i dugogodišnji predsjednik *Društva Zagrepčana*, posvetio je veći dio svog života sustavnom prikupljanju podataka o povijesti grada Zagreba, njegovim stanovnicima i gradskim zbivanjima u razdoblju od osnutka grada do četrdesetih godina XX. stoljeća. Nastala zbirka se sastoji od fotografija, tiskovina, novinskih izrezaka i bilježaka i predstavlja osobito vrijedan ilustrativni izvor za proučavanje prošlosti grada Zagreba. Knjiga je dodatno oplemenjena pažljivim izborom fotografija i poveznicama uz bilješke koje omogućavaju lakše snalaženje potencijalnim istraživačima.

Mihaela Topolovec Rozga

Radionica o ženskom arhiviranju

Centar za ženske studije (više na adresi <http://www.zenstud.hr>) organizirao je 24. studenog 2007. radionicu o ženskom arhiviranju pod vodstvom Annette Mevis, više arhivistkinje u International Information Centre and Archives for the Women's Movement u Amsterdamu (Internationaal Informatiecentrum en Archief voor de Vrouwenbeweging – IIAV). Radionicu namijenjenu svima zainteresiranima koji su željeli saznati više o važnosti prikupljanja i arhiviranja građe nastale djelovanjem civilnih inicijativa i pokreta, s posebnim naglaskom na arhiviranju tragova ženskog javnog angažmana ali i osobnih i privatnih dokumenata, pohađalo je više od dvadeset sudionica.

U prvom dijelu radionice Annette Mevis predstavila je ulogu i značenje Međunarodnog informacijskog centra i arhiva ženskog pokreta. IIAV je osnovan 1935. godine, a danas posjeduje zbirku od 90 000 knjiga, 500 periodičkih izdanja (222 na nizozemskom i 268 na drugim jezicima), 23 000 članaka, 1800 dužnih metara arhivske građe ženskih organizacija i pojedinih žena, 18 000 plakata i fotografija te brojne CD ROM-ove.

Na njihovoj internet stranici <http://www.iiav.nl> nalaze se baza podataka *Websites on women* <http://www.iiav.nl/eng/databases/webgids/index.html> koja sadrži linkove na internet stranice o ženama i ženskim studijima u svijetu i baza podataka *Women's Information Services* <http://www.iiav.nl/eng/databases/mapping/index.html> u kojoj možete pronaći informacije o ženskim informacijskim centrima i knjižnicama. Ova baza sa više od 400 takvih centara u 130 zemalja dopunjava se svaki tjedan i sadrži adrese, web stranice i ostale podatke o ženskim organizacijama.

Elektronički katalog *Egodocuments* na internetskoj stranici http://www.iiav.nl/eng/databases/archief/index_egodocumenten.html sadrži neobjavljene egodokumente žena poput dnevnika, pisama, memoara i autobiografija.

Drugi dio radionice bio je posvećen prikupljanju i čuvanju arhiva ženskih organizacija i osobnih dokumenata žena. Anette Mevis dala je praktične savjete o uspostavljanju arhiva organizacije, oblicima građe, izlučivanju gradiva, uvjetima čuvanja materijala (papiri ne smiju biti u doticaju sa metalom ili plastikom). Polaznice radionice posebice je zanimalo kako odlučiti koje materijale sačuvati, a koje ne (da li čuvati korespondenciju oko organiziranja neke radionice ili okruglog stola ili samo popis polaznika i izvještaj sa radionice, da li se čuvaju karte za vlak i sl.), može li se arhiv organizacije predati državnom arhivu i uzimaju li arhivi kopije.

Tanja Petrović

Atlanti

br. 1.-2, vol. 17., 2007.

U Trstu je 24. i 25. listopada 2007. održan 17. međunarodni arhivski dan i 22. konferencija članova *International Institute for Archival Science (IIAS) od Trieste and Maribor*. Skupu je prisustvovalo oko 150 sudionika i predavača s tri kontinenta, i iz 22 zemlje: Austrije, Belgije, Bjelorusije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Francuske, Grčke, Hrvatske, Indije, Italije, Izraela, Kanade, Mađarske, Njemačke, Poljske, Rusije, SAD-a, Slovačke, Slovenije, Srbije, Španjolske, Ukrajine. Predavači iz Hrvatske bili su doc. dr. Branko Bubenik i dr. sc. Živana Heđbeli.

Izlaganja sa skupa objavljena su u časopisu IIAS-a Atlanti (br. 1.-2, vol. 17., 2007., ISSN 1318-0134). Publikacija tako daje vrlo dobar pregled stanja arhivske prakse, projekata, legislative i teorije vezne uz privatno arhivsko gradivo i elektroničke dokumente u pojedinim zemljama, te je se svakako može preporučiti svim osobama koje proučavaju navedena područja. Radovi su tiskani na engleskom, hrvatskom, slovenskom, njemačkom, talijanskom, srpskom i francuskom jeziku, te upotpunjeni podacima o autoru i sažetkom na engleskom i talijanskom i/ili slovenskom jeziku. Teme arhivskog dana su svake godine različite. Više na <http://xoomer.alice.it/iias/index.html>

Živana Heđbeli

Arhivska praksa god 10/2007,

U Tuzli je 18. i 19. listopada 2007. održano jubilarno 20. međunarodno arhivsko savjetovanje „Arhivska praksa“. Tradicionalno, referati održani na skupu objavljuju se u istoimenom časopisu Arhivska praksa (god 10/2007, ISSN 1512-5491) Arhiva Tuzlanskog kantona i Društva arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona. Ove je godine i publikacija je jubilarna, deseta po redu. Objavljen je 31 referat koji se mogu razvrstati u tri veće podskupine:

- Arhivska građa u nastajanju – problematika stanja iznesena je kroz pitanja vrednovanja i kategorizacije, te zaštite javnog i privatnog gradiva
- Arhivsko zakonodavstvo – postojeće arhivsko zakonodavstvo u BiH je nejedinstveno, neusuglašeno i u praksi neprimjenjivo, te je potrebno donijeti jedinstvene, konzistentne arhivske zakone, usuglašeno sa svjetskim normama i standardima
- Aktualna pitanja arhivske teorije i prakse – predstavljena je raznovrsna problematika arhivske djelatnosti u BiH, i šire.

Autori iz Hrvatske su zastupljeni s ukupno osam referata: Silvija Babić, Branko Bubenik, Živana Heđbeli, Dražen Kušen, Marko Landeka, Vlatka Lemić, Ivana Prgin, Melita Rončević i Darko Rubčić.

Osim referata, u časopisu je prenijet rad Branke Molnar „Marketing i menadžment u arhivima“, a nalaze se i radovi o značajnijim pitanjima povijesti Tuzle i njene šire okolice, kao i osvrti na nove povijesne i arhivističke publikacije, te skupove održane u BiH i inozemstvu.

Povodom desetogodišnjice časopisa objavljena je dvojezična publikacija na božnjačkom i engleskom, (ISBN 978-9958-9619-7-7) pod naslovom *Deset godina časopisa „Arhivska praksa“ - Archival practice (1998-2007)*, koju je napisao Izet Šabotić, a posvećena je pokretanju časopisa, njegovom sadržaju, suradnicima, rezultatima i značenju koji ima u regiji budući da su u njemu objavljivali autori iz BiH, Hrvatske, Slovenije, Srbije, Crne Gore, Italije, Mađarske, Austrije i Turske.

Živana Heđbeli

Voyager na posebnoj web stranici NSK

Nova mrežna stranica NSK (<http://www.nsk-iks.com/>) namijenjena je knjižničarima koji žele znati više o novom knjižničnom softverskom sustavu Voyager. Tamo se mogu naći priručnici, obavijesti o događanjima vezanim za implementaciju programa i modulima, pojmovnik, MARC21 i drugi sadržaji.

Ivo Tokić

Google Translate : Besplatno dostupan Googleov alat za prevođenje

Google je ponudio i uslugu prevođenja preko svojeg web servisa *Google Translate*. Pomoću njega se mogu prevesti pojedine riječi ili cijele rečenice s jednog svjetskog jezika na drugi, mogu se automatski prevesti cijele web stranice napisane na nekom od svjetskih jezika na neki drugi svjetski jezik, ili se može na vlastitoj web stranici posjetiteljima

ponuditi automatsko prevođenje stranice na neki drugi jezik. Google Translate također sadrži i tražilicu pomoću koje se može pretražiti web prostor određenog govornog područja bez da znate jezik tog područja, a za rezultat ćete dobiti stranice traženog govornog područja prevedene na željeni jezik.

Više o Google Translateu i podržanim jezicima možete pronaći na <http://www.google.com/translate>.

Zasad se nude sljedeće mogućnosti prijevoda:

- engleski na/s arapski
- engleski na/s kineski (jednostavni)
- engleski na/s kineski (tradicionalni)
- engleski na/s nizozemski
- engleski na/s francuski
- engleski na/s njemački
- engleski na/s grčki
- engleski na/s talijanski
- engleski na/s korejski
- engleski na/s japanski
- engleski na/s ruski
- engleski na/s španjolski
- engleski na/s portugalski
- kineski (jednostavni) na/s kineski (tradicionalni)
- njemački na/s francuski

Ivo Tokić

Pučke Božićne pjesme

Na stranici http://www.katolici.org/sakralna.php?action=c_vidi&id=23 se mogu naći tekstovi najpopularnijih pučkih božićnih pjesama iz svih krajeva Hrvatske. Pri tome je posebno zanimljivo kako su pojedini krajevi i mjesta ispjevali svoje varijante nekih opće prihvaćenih hrvatskih božićnih pjesama. Od najpoznatijih naših umjetničkih pjesama ostajemo pri nepogrešivom tradicionalnom izboru iz ovdašnjeg kraja, one Dragutina Domjanića.

Ivo Tokić

Če bi rekel Božiću

Če bi rekel Božiću,
kaj si želim ja,
Rekel bi, naj vsakomu
puno srca da.
Da bu narod narodu
kak i bratu brat,
i da zadovolen bu
jenput i Hrvat.

Dragutin Domjanić

HID-Drobilica

Glavni urednik : mr.sc. Ivo Tokić, tel. 01/2381-624, e-mail: ivo.tokic@ina.hr

Članovi uredništva: mr.sc.Tibor Tóth, dr.sc. Živana Heđbeli, Marina Mayer, mr.sc.Daniela Sruga, mr.sc. Irena Pilaš

HID

Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb, Hrvatska

Tel.: +385 1 3722 643; faks: +385 1 3722 630 <http://www.hidd.hr>

Matični broj: 0513814

Žiro račun: 2340009-110007285